

Adamzat jemgyýetiniň hemmetaraplaýyn ösmegi ulag we aragatnaşyk ulgamy bilen aýrylmaz baglylykda bolup geçýär. Bu ösüş öňegidişlikli we özgerişli häsiýete eýe bolmak bilen jemgyýetçilik, önümçilik, söwda-ykdysady, ýaşayş-durmuş, medeni, ylmy we ynsanperwer gatnaşyklaryň gerimini yzygiderli artdyrmak, döwletleriň we halklaryň syýasy, durmuş-ykdysady, ruhy-medeni taýdan özara goşulyşmagyny hem бүтewileşmegini gazanmak, umumadamzat derejesinde parahatçylygy we ösüşi, halkara dostlugy hem doganlygyny pugtalandyrmak işlerine kuwwatly itergi berýär.

Türkmenistanyň Hormatly Prezidenti Serdar Berdimuhamedowyň 2023-nji ýylyň 19-njy sentýabrynda ABŞ-niň Nýu-Ýork şäherinde Birleşen Milletler Guramasynyň Baş Assambleýasynyň 78-nji mejlisiniň belent münberinden eden çykyşynda halkara derejesinde baýram edilýän Bütindünýä durnukly ulag günü mynasybetli Ýokary derejeli maslahaty çagyrmak baradaky döwletli teklibi öňe sürmegi, 2025-nji ýylyň 19-njy martynda türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gahryman Arkadagymyzyň “Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýyly: durnukly ösüşi üpjün etmekde sebitara ykdysady hyzmatdaşlygyň orny” atly halkara maslahatda: “Türkmenistan adalatly geoykdysadyýet ugrunda yzygiderli çykyş edýär.

Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň esasy maksady ýurtlaryň arasyndaky ynanyşmagy we özara düşünişmegi güýçlendirmekdir. Sebitara ykdysady hyzmatdaşlyk bolsa bu maksada ýetmegiň esasy ýollarynyň biridir. Sebit ýurtlarynyň bilelikde hereket etmegi diňe bir ykdysady ösüşi gazanmak bilen çäklenmän, şeýle hem syýasy we medeni gatnaşyklary berkitmekde möhüm orun eýeleýär. Çünki ýurtlaryň arasynda ykdysady taýdan baglanyşygyň bolmagy konfliktniň we düşünişmezligiň önüni almagyň täsirli usulydyr.

Sebitara hyzmatdaşlyk dürli ugurlarda özüni görkezýär, şolaryň ilkinjisi ulag we söwda ulgamydyr. Sebit ýurtlarynyň bilelikde gurýan ulag infrastrukturalary – demir ýol, awtomobil ýollary we deňiz portlary – söwda akymalarynyň artmagyna ýardam edýär. Harytlaryň we hyzmatlaryň erkin hereketi sebitdäki ýurtlaryň arasynda ykdysady taýdan özara baglylygy ýokarlandyrýar. Netijede, ýurtlar ykdysady taýdan biri-birine bagly bolup, parahatçylykly gatnaşyklaryň dowam etmegine gyzyklanma döredýärler.

Energiýa ulgamynda hyzmatdaşlyk hem möhüm ähmiýete eýedir. Tebigy baýlyklara baý ýurtlaryň energiýa serişdelerini netijeli ulanyp, olary beýleki ýurtlara ibermekde hyzmatdaşlyk etmegi diňe bir energiýa howpsuzlygyny üpjün etmän, şol bir wagtyň özünde energiýa bilen bagly gapma-garşylyklaryň önüni alýar. Şeýle hyzmatdaşlygyň ösüşi, esasan, energiýanyň täzelenýän çeşmelerine maýa goýumlary artdyrmak arkaly, ekologik durnuklylygy hem gazanýar. Bu ýagdaý döwletleriň arasynda uzak möhletleýin ynanyşmagyň we hyzmatdaşlygyň ösdürilmegine itergi berýär.

Azyk howpsuzlygy hem sebitara ykdysady hyzmatdaşlygyň möhüm ugry bolup durýar. Ýurtlaryň özara tejribe alyşmagy, oba hojalyk tehnologiýalaryny ösdürmekde bilelikdäki taslamalary amala aşyrmagy azyk üpjünçiligi bilen bagly töwekgelçilikleri azaltmaga kömek edýär. Şeýle hyzmatdaşlygyň netijesinde, oba hojalygynyň netijeliligi ýokarlanýar, ýerli önümçilik güýçlenýär we sebit ilatynyň durmuş derejesi gowulanýar.

Netijede, sebitara ykdysady hyzmatdaşlyk häzirki zaman dünýäsinde durnukly ösüşi gazanmagyň we parahatçylygy berkarar etmegiň möhüm serişdesi bolup durýar. Halkara parahatçylyk we ynanyşmak ýylynyň çäginde gazanylan üstünlikler ykdysady hyzmatdaşlygyň ýurtlaryň arasynda uzak möhletleýin ynanyşma we dostluk gatnaşyklarynyň pugtalanmagyna nähili itergi berýändigini görkezýär.

Gülälek EÝEBERDIÝEWA

**Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri
institutynyň talyby**